

GESTIÓ D'AULA EFECTIVA

Seminari CLIC 2010-2011

Què és la GAE?

- *Gestió d'aula* és una manera d'anomenar el procés que el professorat ha de seguir per organitzar els estudiants, lloc, temps, i materials, donant importància a l'ensenyament de comportaments i actituds responsables a l'aula.

En què es basa?

- Està basat en el programa educatiu CMCD (*Consistency management and cooperative discipline*) desenvolupat amb la col·laboració de la Universitat de Houston (EUA) per *Freiberg, H Jerome* (2000) entre d'altres.
- S'ha posat en pràctica a diferents districtes escolars d'Estats Units i a centres de Catalunya (centres de Sant Cosme- El Prat de Llobregat)

Objectiu

- L'objectiu és clar: crear un clima adequat a l'aula perquè l'aprenentatge es pugui donar de forma eficaç.
- *La Gestió d'aula i la Gestió del currículum* són dues tasques íntimament relacionades que es necessiten perquè la tasca docent es desenvolupi amb èxit.

Pla de Gestió de l'aula

- Més que mai i degut als problemes de convivència a l'aula, ha crescut la desesperació i desmotivació dels docents.
- És per això que cal desenvolupar un *pla per gestionar l'aula*. *Gestió d'aula* no vol dir resolució de conflictes. De vegades el conflicte és l'última conseqüència d'una deficient *gestió d'aula*. Si s'inverteix en la prevenció, cura, cooperació i organització els conflictes seran mínims i podran tractar-se individualment. Cal dir, alhora, que el conflicte, ben gestionat, pot tenir conseqüències educatives molt positives.

Temes a tractar

- Gestió de l'espai i el temps.
- Normes d'aula.
- El/la mestre/a com a model.
- Tècniques assertives.
- Relació de la *GAE* amb el Projecte de Convivència.

Gestió de l'espai

- *Concepte d'espai educatiu*: espai físic: institució, edifici, ciutat / espai virtual.
- Espais docents: aules/aules específiques.
- Espais recreatius: patis, ludoteques.
- Serveis: menjador, banys...
- Espais de gestió: despatxos, quartets,...
- Espais de circulació i comunicació: passadissos, vestíbul, escales,...
- Gran espai comú: sala d'actes, teatre,...

Gestió de l'espai

- Adaptable, flexible.
- Que tingui en compte la temperatura.
- Còmode i accessible a tothom.
- Bona il·luminació a poder ser natural.

Gestió de l'espai: aula

- Mobiliari adaptable i flexible que no impedeixi la mobilitat.
- Ha de potenciar la integració i l'autonomia de tots els alumnes.
- Ha d'adaptar-se a les necessitats educatives concretes de l'àrea i l'etapa.
- Ha de facilitar el tractament de la diversitat.
- Ha d'afavorir la relació entre les persones, la comunicació i la relació entre l'escola i l'entorn.
- L'alumnat ha de participar en l'adequació dels espais i l'organització del mobiliari.
- Accés fàcil i directe als materials.
- Presència de llocs per a l'exposició permanent de l'activitat de la classe.
- Ha de permetre la lliure expressió i participació dels alumnes (carteres, bústies de suggeriments,...).
- Ambient positiu: colors, amplitud d'espais, decoració, adequació d'objectes i materials segons l'edat i personalitat dels alumnes afavorint la creativitat, la participació i la comunicació.

Gestió de l'espai: aula

- Es va traient importància a aquest objectiu a mesura que s'avancen les etapes educatives i es tendeix cap a espais de treball que desenvolupen la individualitat davant la capacitat de col·laboració de les taules rodones o trapezoïdials de les aules d'educació infantil o cicle inicial.

Distribució dels alumnes (Pujolàs, UV)

Per formar els equips de composició heterogènia, cal distribuir els estudiants del grup classe en tres sub-grups:

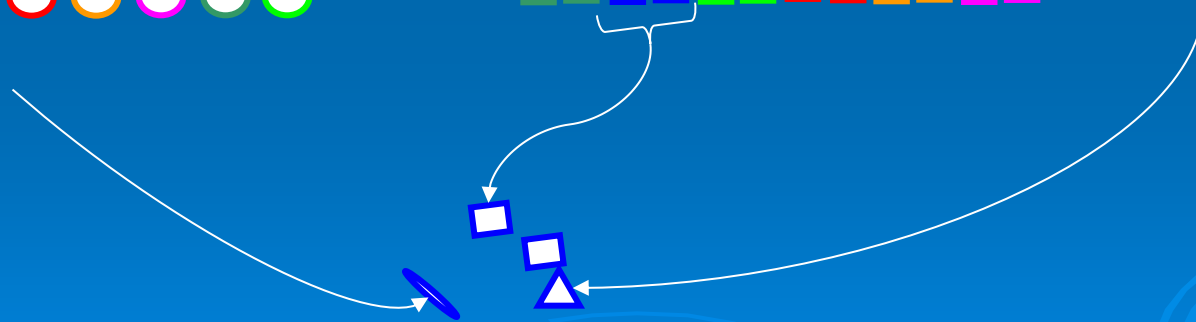
Els més capaços de donar
ajut...

La resta dels estudiants
del grup...

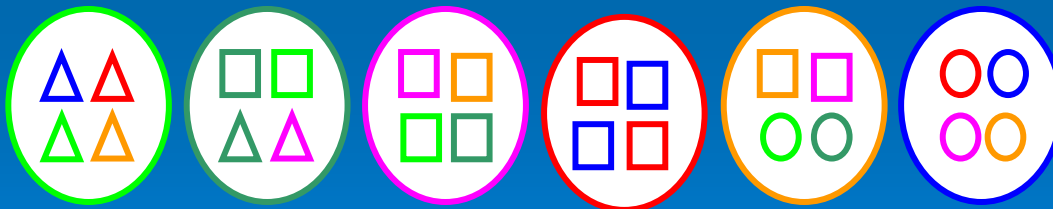
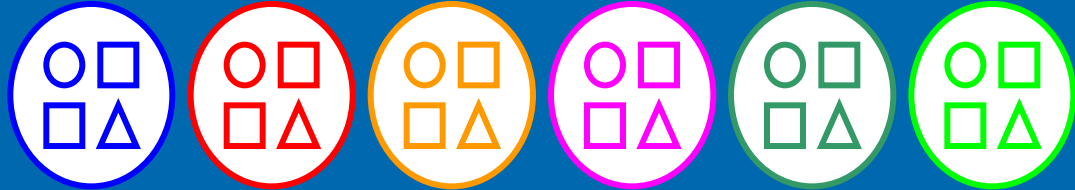
Els més necessitats
d'ajut...

Formació dels equips

➤ Pere Pujolàs , universitat de Vic 2010

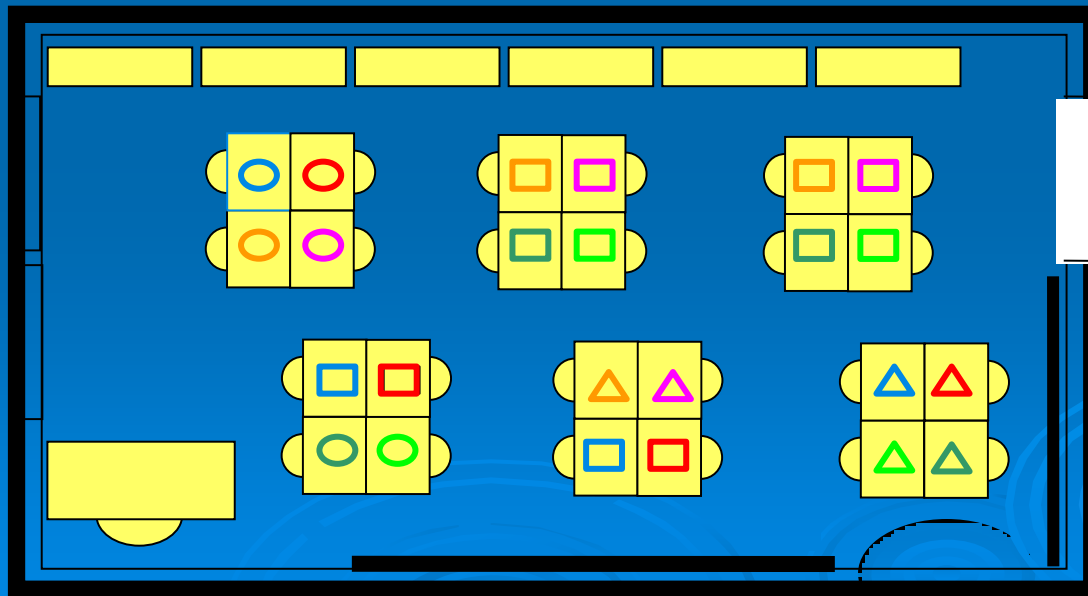
**EQUIPS DE
COMPOSICIÓ
HETEROGÈNIA:**

**EQUIPS DE
COMPOSICIÓ
HOMOGÈNIA:**

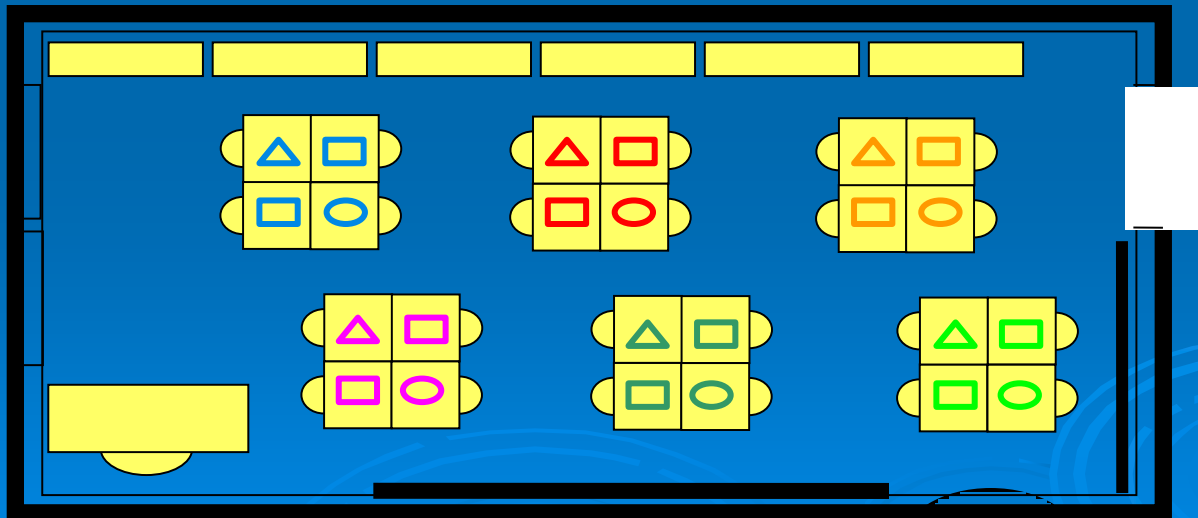
Classe organitzada de forma cooperativa (Equips homogenis)

- Distribució més adequada per practicar quelcom ja après, al nivell amb què s'ha après. S'assegura la *participació equitativa* de tots els alumnes.
- Hi ha *interacció simultània alumne/alumne*

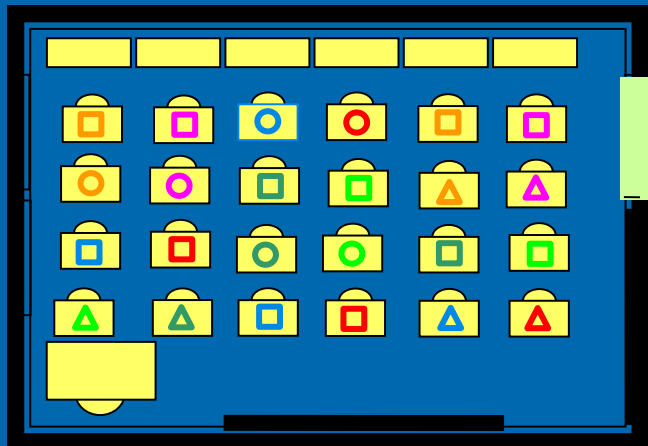

Classe organitzada de forma cooperativa (Equips heterogenis)

- Distribució més adequada per aprendre alguna cosa nova. S'assegura la *participació equitativa* de tots els alumnes.
- Hi ha *interacció simultània alumne/alumne*

Classe organitzada de forma individual i/o competitiva

Interacció professor-alumne
Treball individual

Cada estudiant treballa sol, sense fixar-se en el que fan els altres

Cada estudiant treballa sol, rivalitzant amb els altres

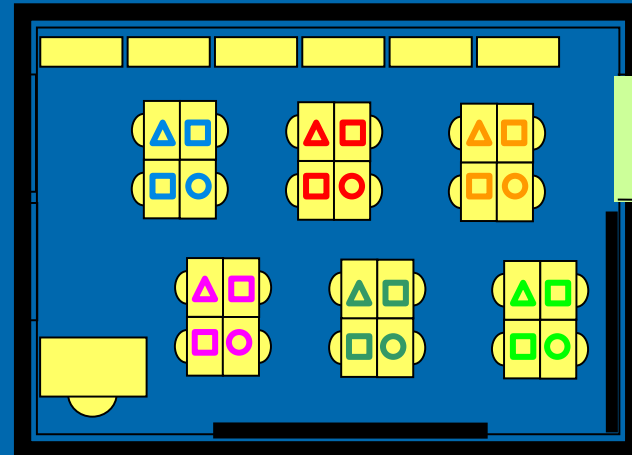
S'espera d'ell que aprengui el que el professorat li ensenya

S'espera d'ell que aprengui, més que els altres, millor que els altres, el que el professorat li ensenya

Assoleix aquest objectiu independentment que els altres també els assolixin (**NO HI HA interdependència de finalitats**)

Assoleix aquest objectiu si, i només si, els altres **NO** l'assolixen (**Interdependència de finalitats NEGATIVA**)

Classe organitzada de forma cooperativa

Interacció professor-alumne +
interacció alumne-alumne Treball
individual + treball en equip

Els estudiants formen petits equips de treball, per ajudar-se i animar-se a l'hora d'aprendre

S'espera de cada estudiant que aprengui el que se li ensenya i que contribueixi a què ho aprenguin els seus companys

Assoleix aquest objectiu si, i només si, els altres **TAMBÉ** l'assolixen (**Interdependència de finalitats POSITIVA**)

Gestió del temps

EVITA EL TEMPS PERDUT

SITUA ALS ALUMNES

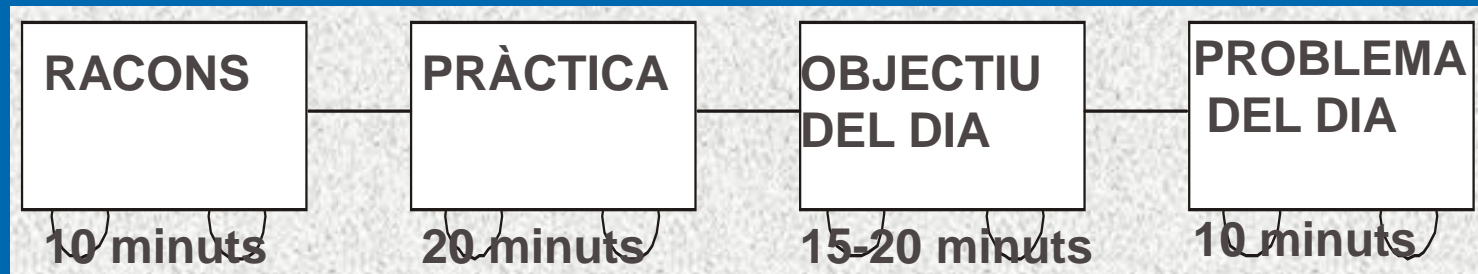

CONTROLES ELS RETARDS

**COMENCEN AMB UN CLIMA DE
TREBALL**

RECURS PER ESTRUCTURAR EL TEMPS/ACTIVITAT A CLASSE

Mates: Problema del dia(5-10)- explicació(15) –pràctica-(20 racons/altres (15)

Música:Audició- cant coral- instruments / musical- audició

Llengua: Conte- Explicació- pràctica- racons/altres

15 principis per a l'educació lenta

(Joan Domenech, 2009)

1. L'educació és una activitat lenta.
2. Les activitats educatives han de definir el temps necessari per ser realitzades i no a l'inrevés.
3. En educació, menys és més.
4. L'educació és un procés qualitatiu.
5. El temps educatiu és global i està interrelacionat.
6. La construcció d'un procés educatiu ha de ser sostenible.
7. Cada infant necessita un temps específic per aprendre.
8. Cada aprenentatge ha de realitzar-se en el moment oportú.
9. Per aprofitar millor el temps, cal prioritzar les finalitats de l'educació i definir-les.
10. L'educació necessita temps sense temps.
11. Cal retornar temps a la infància.
12. Hem de repensar el temps de les relacions adult/infant.
13. El temps dels educadors s'ha redefinit.
14. L'escola ha d'educar el temps.
15. L'educació lenta forma part de la renovació pedagògica.

Decàleg per una educació lenta

(J.Domènech, 2009)

1. **Decidir** cap on volem anar.
2. **Implicar:** professorat, alumnes, famílies..
3. **Prioritzar** els aspectes importants i els urgents.
4. **Saber perdre temps** en activitats no organitzades.
5. **Donar prou temps** perquè l'alumnat pugui ser creatiu.
6. **Cultivar la paciència i la perseverança.**
7. **Saber viure**, ser positiu, sentit de l'humor a l'educació.
8. **Gaudir del moment**, no estar continuament condicionat pel programa o els resultats.
9. **Simplificar els programes escolars**, limitar els objectius per curs a fi de poder aprofundir.
10. **Basar els canvis** en un coneixement profund de les potencialitats i les debilitats de l'alumnat, **escoltar-los.**

25 propostes per desaccelerar el temps a l'escola

(J.Domènech, 2009)

- Trencar l'horari pensat en àrees o assignatures. Fer horaris amb franges més llargues d'una hora.
- 1r. Planificar activitats i després veure els recursos (humans, espai, temps i materials).
- Definir en què es vol utilitzar el temps. Planificar vol dir analitzar els processos d'aprenentatge, veure'n les seqüències i analitzar-ne els passos successius.
- Donar una orientació competencial al curriculum (cada subjecte assoleix graus de complexitat més elevats, garanteix la flexibilitat, potencia la motivació de l'alumnat, la globalització dels aprenentatges i el respecte dels diferents ritmes i interessos de l'alumnat).
- Reduir el nombre d'hores destinades a àrees instrumentals i augmentar les de coneixement del medi i artístiques.

25 propostes per desaccelerar el temps a l'escola

(J.Domènech, 2009)

- Reexaminar les paraules que surten als informes, ordres que es donen a l'aula, al pati, a l'escola, a les feines per casa per veure si penalitzem la lentitud i només valorem la velocitat. Canviar-les i modificar-les.
- Començar les classes 10 minuts després i acabar deu minuts abans. Pactar amb l'alumnat que aquests 20 minuts seran per parlar entre tots de manera informal i fer activitats lliures.
- A cada centre, seleccionar i prioritzar aquells aspectes del curriculum més importants.
- Replantejar rutines i obligacions innecessaries que no responen a cap finalitat educativa. Eliminar aquelles repetitives i mecàniques que no aporten cap aprenentatge concret.

25 propostes per desaccelerar el temps a l'escola

(J.Domènech, 2009)

- Treballar per no penalitzar l'error. Organitzar activitats perquè l'alumnat assumeixi les equivocacions com a eina clau en el seu procés d'aprenentatge.
- Avaluar de manera diversa (resultats diferents, diferents processos, avaluar per aprendre no per comparar o classificar).
- Reduir el nombre de proves i avaluacions, sobretot a secundària.
- Sempre que es pugui, dos mestres a l'aula fent funcions d'ajut, suport, observació....
- Reservar temps de reflexió pels equips, no només per parlar de temes organitzatius.
- Conèixer la utilització que cada persona fa del seu temps.
- Crear mecanismes de participació de l'alumnat en la prioritització de les tasques.
- Planificar l'horari setmanal amb l'alumnat.

25 propostes per desaccelerar el temps a l'escola

(J.Domènech, 2009)

- Fer vius l'autoaprenentatge i l'autoregulació de l'alumnat per anar assolint la seva autonomia.
- En la realització de les activitats, tothom té temps per acabar-les? Cal més flexibilitat?
- Treballar la concentració, la realització d'una activitat única en un sol moment: llegir, resoldre un problema, expressar-se, escoltar música...
- Revisar les activitats que l'escola proposa per fer a casa: que siguin realitzables, que no augmentin el fracàs i facilitin el diàleg família/escola. Activitats de cerca, creatives i amb significat per a l'alumnat.
- Crear espais no formals per aprendre: deixar temps perquè practiquin les activitats que volen realitzar lliurement, el professorat fa un paper d'acompanyament.
- Establir a l'escola espais per descansar, relaxar-se, estar tranquil, llegir, escoltar música, conversar...
- Ensenyament obligatori: ningú pot acabar aquesta etapa sense haver adquirit, estimulat i potenciat el gust i la capacitat per aprendre.

Les normes de classe

- Recullen el que s'espera del comportament de l'alumne/a.
- Ajuden al DOCENT a educar més fàcilment un comportament responsable, a l'ALUMNE/A a protegir els seus drets i a les FAMÍLIES a que s'involucrin i cooperin.
- Defineixen límits.
- Fan que els alumnes sentin que hi ha control i que algú és responsable d'ells/elles.
- Indiquen el que és prioritari.
- Fan que el docent se senti recolzat amb poder d'actuació.
- Ajuden a que sigui més just.
- Disminueixen el nivell d'estrès al docent.
- Donen sentit de seguretat a l'aula.
- Augmenten la fermesa i la seguretat en el docents.
- Creen atmosfera de treball, bon clima i per tant afavoreixen els aprenentatges.

Per triar les normes és important tenir en compte:

- Cada alumne/a és únic/a i diferent: experiències, expectatives, família, procedència, origen, prejudicis...
- Cada mestre/a és únic/a i diferent: experiències, expectatives, nivells de tolerància , prejudicis...
- Han de definir el que esperes d'una acció en concret.
- 5 com a màxim.
- En vigor sempre.
- Directes i clares.
- Concretas/específiques.
- Redactades en positiu preferentment.
- Que responguin a les preguntes: Què necessitem per a treballar junts? Es respecten les nostres coses? No hi ha soroll a l'aula?...
- Les tria el tutor/a amb la participació de l'alumnat i en fan el seguiment tot l'equip de mestres/professors.

Com s'ensenyen les normes?

- Fent activitats introductòries de motivació.
 - Explicant el perquè de les normes de la classe.
 - Triant les normes.
 - Explicant que esperem exactament de cada una d'elles.
 - Penjant-les en un lloc visible (acompanyades d'un dibuix a Ed. Infantil, primària).
 - Fent arribar una còpia a casa.
-